

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 6. desember 2013

Vår ref.: 13/4227
Saksbehandler: Anne Løken, 2245 3002

Deres ref.: 13/4089

Forslag til endringer i opplæringslova, privatskolelova og folkehøgskoleloven – høring

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev av 6. september d.å. om ovennevnte.

Høgskolen i Oslo og Akershus har ikke merknader til følgende forslag til endringer i opplæringslova, privatskolelova og folkehøgskoleloven:

- Presisering av kravet om forsvarlig system for å følge opp lovverket (opplæringslova og privatskolelova)
- Fjerning av kravet om sakkyndig vurdering ved vedtak om videregående opplæring i inntil to år ekstra for elever med rett til særskilt språkopplæring (opplæringslova)
- Lovfesting av fylkeskommunens ansvar for grunnskoleopplæring i fengsel (opplæringslova)
- Innføring av krav om politiattest ved tilsetning i folkehøgskole (folkehøgskoleloven)

Vi har disse kommentarene til de øvrige endringsforslagene:

Til forslaget om hjemmel for Utdanningsdirektoratets behandling av personopplysninger fra grunnopplæringen (opplæringslova og privatskolelova)

Daværende Høgskolen i Oslo, som nå er en del av Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA), uttalte seg i 2008 til departementets forslag om å etablere et sentralt individbasert, pseudonymt elevregister i skolesektoren, som det også vises til i foreliggende høring. Høgskolen mente at 2008-forslaget ikke var tilstrekkelig begrunnet og drøftet i høringsdokumentene, og at det ikke ble gitt god nok informasjon om viktige sider ved og konsekvenser av dette. Bl.a. kunne man ikke på en fullgod måte vurdere og veie ulempene som et slikt register kunne representere for enkeltindividet (personvern hensyn), opp mot de gevinstene det ble forventet at registeret skulle gi på områder som analyse, statistikk og forskning. Høgskolen var også skeptisk til at man foreslo at sentrale bestemmelser og saksområder som gjaldt det foreslåtte sentrale registeret, bare skulle konkretiseres og fastsettes i forskrift på et senere tidspunkt. Etter høgskolens oppfatning burde bestemmelser som er av vesentlig betydning for enkeltindividets rettigheter og personvernet, fastsettes i lov.

HiOA sier seg tilfreds med at det nye forslaget som nå legges fram, er mindre omfattende, grundigere drøftet og klarere begrunnet enn forslaget som var på høring i 2008. Departementet viser til at forslaget skal tydeliggjøre det rettslige grunnlaget for den behandlingen av personopplysninger som Utdanningsdirektoratet allerede foretar i dag. Hovedformålet er å gi statlige utdanningsmyndigheter et bedre kunnskapsgrunnlag om hvordan opplæringen til elevene/mottakerne av opplæring gjennomføres. Departementet understreker at behovet for personentydige opplysninger ikke er begrunnet i noe ønske om

å få økt kunnskap om den enkelte, men er nødvendig for å kunne følge individer over tid for dermed å få informasjon om effekten av undervisningen og ulike nasjonale tiltak, altså hvordan tilstanden, utviklingen og måloppnåelsen er i sektoren. Det er også et formål å bidra til utdanningsforskning og forskning der utdanningsindikatorer er av betydning. I tillegg skal behandlingen gi myndighetene det nødvendige grunnlag for å administrere forvaltningen av enkelte tilskuddsordninger i grunnopplæringen.

Departementet foreslår således å gi en tydeligere lovhjemmel for behandlingen av de aktuelle personopplysningene. En tydelig hjemmel skal vise at det er åpenhet om denne bruken av personopplysninger. En slik hjemmel vil også sette rammer for hvilke personopplysninger som kan behandles i denne sammenheng, hvilket er viktig for å ivareta de registrertes personvern. Det foreslås en reservasjonsrett for den enkelte mot utlevering av opplysningene til forskning. I tillegg foreslås det at alle opplysninger skal slettes senest 10 år etter utgått rett til videregående opplæring for ungdom og senest 10 år etter siste registrering for voksne elever.

Høgskolen i Oslo og Akershus støtter i alt vesentlig de foreslåtte lovendringene. Vi mener imidlertid at det bør framgå av opplæringslova hvilken instans (Utdanningsdirektoratet) som gjennom delegering fra departementet er tillagt ansvar og myndighet for den sentrale behandlingen av personopplysninger, eller i det minste at det framgår av loven at det skal fastsettes i forskrift hvilken instans som har fått delegert denne myndigheten (§ 14-4 andre og sjuende ledd med departementets merknader). Vi viser også til det vi sier til neste punkt.

Til forslaget om fylkeskommunens behandling av personopplysninger i forbindelse med inntak til videregående opplæring, herunder formidling av læreplasser (opplæringslova)

Departementet viser til at forslaget er en presisering av det rettslige grunnlaget for behandling av personopplysninger, og at det først og fremst er snakk om kodifisering av dagens praksis og tydeliggjøring av eksisterende hjemler.

Høgskolen i Oslo og Akershus støtter i hovedsak forslaget. Vi finner imidlertid at den foreslåtte bestemmelsen i opplæringslova § 13-11 annet ledd siste punktum er mangelfull. Det heter her: «Fylkeskommunane avgjør i fellesskap plassering av behandlingsansvaret for eit slikt system [dvs. et felles inntaks- og administrasjonssystem for alle fylkeskommunene, vår tilf.]» HiOA mener det bør framgå av lovteksten hvilken instans som her er å anse som behandlingsansvarlig etter personopplysningsloven § 2 nr. 4. Å vite hvem som er ansvarlig for et register med personopplysninger, er av avgjørende betydning for at registrerte og andre skal kunne bruke sine rettigheter etter personopplysningsloven.

Målform

Høgskolen vil avslutningsvis bemerke at noen av de foreslåtte endringene og tilleggene ikke står i samme målform som den/de aktuelle loven/-e. Dette bør man sørge for ikke skjer i høringer av lov- og regelverk.

Med hilsen

Kari Toverud Jensen
rektor

Torbjørn Eeg Larsen
fung. høgskoledirektør